

FOIA BELETRISTICA.

Ese de doue ori intr'o luna, adeca in 1 si 15 dupa c. v. in formatu de o cola si jumetate. — Atātu manuscriptele, câtu si banii de prenumeratiune sê se adreseze la redaptiune, localulu acestei-a : **Strat'a postei vechie nr. 1. etagiulu 1. nr. 96.**

Pretulu de prenumeratiune pentru provinciile austriace : **la anu 5 fl. la 1/2, de anu 2 fl. 50 cr.**; pentru Romania si strainetate **la anu 7 fl., la 1/2 de anu 3 fl. 50 cr. v. a.** — Prenumeratiune la trei lune nu se primesce. — Manuscriptele nepublicate se ardu.

Anulu II. 1864.

Nr. 11.

Pest'a 1/13. Juniu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Persecutatulu prin sorte.

Precum orfanulu, care de muma sa vitrêga,
In totu momentulu este batutu si maltratatu,
Asiê si eu de sorte in viêtii'a mea intrêga
Am fostu si sum, si pote voiu fi persecutatu.

Sum june, inca numai d'in douedieci de rose
Consta cunun'a vietii-mi, — si sum nevinovatu,
D'unde-su dar' atâte necasuri grandîose
Ce-mi facu viêtii'a amara si traiulu desperatu?!

In scurtu mi-espirêza etatea tenerica,
Ca fulgerulu de iute, pe ceriulu innoratu,
Si totu si pan' acum'a, potu dice, câ nemica
D'in cup'a fericirei, c' atare n'am gustatu.

Cuprinsu fiindu d' atâte doreri consumatorie,
De multu m' asi fi facutu eu unu sinucigatoriu,
De nu erà cu mine speranti'a amagitoria
Sê-mi spuna cu mandria d' unu dulce viitoriu.

Daru vedu c' acum me lasa si dulcea mea sperantia,
Si stêu'a vietii mele, neci cand va straluci,
Câ nu-su nascutu, — ca altii sê gustu si eu dulcétia
S'am viêtia fericita, — ci totu a suferi.

Infrantu de intristare cu anima doiosa
Voiescu inca odata si 'n urma-a me rogà :
Sê 'nceti baremu d' acum'a tu sorte ticalosa,
Cu man'a-ti cea vitrêga mai multu d'a me certà.

Nicolau Nilvari.

Selbateculu codrului.

Dupa C. Vadnay.

(Urmare.)

Éra eu l' asecurai, câ ascultu cu tota compa-
timirea, si câ apretiuiescu forte anim'a lui cea
buna, numai sê contînie mai departe.

Petru inse se scolâ. Dracii esti de capre! — strigâ, aruncandu-si bat'a intre ele — înca si-
voru sparge capetele...

Dup' aceea éra-si se puse diosu, si privindu
si-inante, si-continûa istori'a astu-feliu :

IV.

Intru o demanétia me tradii d' intr' unu somnu de totu greu. Inca nu erà nici in faptulu demanetii; pentruca stetele tote eràu inca pe ceru, si-mi trebui sê mai asceptu; panace se ivi pe culmea muntiloru stralucirea sorelui, spre ce dîspărura d'in inaltime tote stelele ingalfedorie. Mi si-adusei aminte, câ intocm'a stinse amorea celelalte cugetâri mai marunte si in anim'a mea. Si mi-erà reu forte, inse caus'a de sîguru n'a fostu stanc'a cea tiapena, pe carea am dormitu; pentruca la aceea m'am fostu dedatu acum'a de multu, precum nici recél'a noptii, ci — cu totulu altuce-va!

Acum'a eràu cinci dile, decandu nu vediu-sem pe Aniti'a, pana candu mi-aduse mai pe urma merinde pe o septemana intréga, si mi-spuse câ: de acum'a nu va potè veni totu la a dou'a di; pentruca demanétia trebuie sê mérga la scalda cu fragi, si cu smeura prospeta, de carea se face forte multa in siesulu de langa satu.

Deci me scoborii si eu odata tristu la vale, si siuerai o hora, candu éta-me câ si diarescu pe Aniti'a langa isvoru, unde forméza ap'a o oglinda frumosa, rotunda, standu sîngura, si privindu-se in apa, me trasei catînelu la spatele ei, inse ea trebui sê fia cufundata cu totulu in lucrulu sêu; pentruca nu observâ delocu, câ me apropii de ea, candu apoi mi-pusei man'a pe umerii ei cei albi si rotundi, si o întrebai cu blandétia:

Ce cauti Aniti'a?

Eu?... — me întrebâ surprinsa si rusinosa — nu cautu nemica.

A! buna demanétia Petre!

Ce ai privitu Anitia?

Pescii.

Copila nebuna, déca in ap'a astu rece ca ghiati'a scii câ nu siedu pescii!... ea rosî si mai tare. Dup' aceea me uitai in apa, unde se vedeàu figurele nostre asiè de curatu, ca si cum amu fi statutu in antea unei cautatorie. Si-mi si plesni prin minte câ: de sîguru se privià pre sine, si se desfetâ in frumsétia sa, ea, care pana atunci nu sciià de frumsétia sa mai multu, decâtu unu trandafir de pe campu.

Dora ti-ai cautatu nefram'a astu rosia, noua? — o întrebai. — Inca nu o-am mai vediu pe capulu teu! De unde o-ai cumperatu? Ea se facu rûmena, ca cerulu candu ni anuncia ventu.

Naframa... si inca cu totulu noua! Taica teu ti-o-a cumperatu?

Ea inse nu cutediâ a minti, si-mi dise: ba nu! Cine ti-o-a cumperatu dara?

Mi-o-a donatu....

Cine?

Unu domnu bunu, carui-a i-a fostu mila de mine, vediendu-me in vesmintele aste seracesci si care me lauda in tota demanétia... numai pentruca fragii mei sunt mai gustuosi, si smeurele mele mai mirositorie, decâtu a celora-lalte fete.

Desi le culegeti totu d' intr' unu locu! E da? Dar' dup' aceea ce a mai vorbitu?

Scia sînguru Ddieu; câ-ci mi-a vorbitu multe de tote.

Si tu apoi i-ai respunsu la tote! Asiè da, câ ti-a disu câ: esci frumosa?!

Aniti'a si-intorse ochii câtra pamentu, si tacu. Inse anim'a mea fû impresorata de o asiè tèmere, câtu indata-i si smâncii de pe capu nefram'a cea rosia, o sfârticai in doue, si o aruncau in apa. Ér' ea me privià inspaimantata, si incepù a plange, dicandu:

Petre! pentruce me maltratedi asiè?... Dup' aceea o prinsei de mana, si cautandu-i in ochi, i-respusei:

Te iubescu Anitia forte, si te temu si mai tare!

Incepù am pari reu de fapt'a esecutata, si scotiendu afara nefram'a ce am sfarticatu, o privi multu cugetandu: câtu de bine-ar' fi déca s'ar' potè tiese éra-si la-o-lalta! Ér' Aniti'a privi cu ochi tristi la ornamentulu ei perdutu, si-mi graii cu cevasi asprime:

Acum'a trebuie sê o faci éra-si cum a fostu! „Trebuie“ — drag'a mea, i-disei, voindu a-i alungâ intristarea prin glume — e unu domnu mare, ci e totu mai mare, „nepotintia.“ Dar' lasa nu te superà scump'a mea! câ-ci in venitoriu o voiu recompensà, si déca te superai, te voiu sci si inbucurà. Dupa vr' o doi, trei ani déca voiu ajunge de pecurariu, si-mi vei fi soci'a mea cea dragalasia: ti-voiu cumperà neframi, corale, haine frumose si de tote.

Si asiè de astadata Aniti'a se molcomi, — er' dupa aceea — desi sîmulâ mania catu-va tempu asceptandu rogare — totusi cercetaramu d' impreuna éra-si bradulu celu rosu si mare, si ne asiediaramu pe pagintu. Manele ei éra-si fûsera intr' ale mele, si ér' mi-potuiu odichni capulu pe umerulu ei. Ah! si uitàm tote uitàm nefram'a cea rosia, si domnii cei fatiarnici si cugetàm, câ ferircirea mea e cu multu mai mare, decâtu ca sê o pota nemici tempulu ori omenii.

Éra ea voioasa mi-povestià de scalda. Mi-spuse câ: ce lume vesela e pe acolo, câ damele si damicelele se trediescu in tota demanéti'a la sunetu de musîca, si mergu cu grup'a la fantana, unde beu apa acra, si câ tote au fetie frumose, câtu ti-e mai mare dragulu ale privi. Si domnii toti sunt asiè de afabili, câtu nu crutia dela omenii cei seraci, nici cuvintele cele-a indulcitorie, dar' nici douediecerii cei de argintu, de cari mama-sa se bûcura totudéun'a.

De dâ-li pace, nu-mi mai vorbî despre acele-a i-disei — scii câ mie 'mi mai place sînguretatea padurei. Acolo pote sê fia viéti'a mai vesela, inse aici e cu multu mai frumosa natur'a. Si tu inca ai face mai bine, déca ti-ar' fi mai dragi arborii, muntii, grilele si colnicele aceste-a, decâtu femeile acele-a cu vesminte impenate, si decâtu domnii acei-a cu vorbele loru placute.

Aniti'a inse rise de mine. Ti-poti inchipui Domnulu meu! câtu me intristai; câ-ci mi-adusei aminte de unu casnariu betranu, sgarcitu, care totudéun'a candu dedeà câte unu taleru cui-va, diceà: „nici acestu-a nu-lu voiû mai recapetà, si déca-lu voiû si recapetà, nu asiè stralucitu; pentruca cine scia prin câte mani se va invêrti pana atunci in lumea astu mare.“ Si scia sînguru Ddieu, dar' si cugetai la dis'a acestui-a, candu mi se departâ Aniti'a; câ-ci de ce me superàm eu mai tare, de aceea se vedeà ea a fire mai voioasa... Dup' aceea avèa neframa noua, veriga de anelu stralucita, corale rosii, si catrintie pastritie, tote donate; pentruca domnii si domnele cu totii o iubiàu, câ-ci erà buna si dragalasia, si o daruiàu si cu una si cu alta. Ér' ea se imbucurà de tote aceste-a. Ddieulu meu! déca si pitigusiulu celu fâra de minte, salta cu bucuria pelanga cucurbeta, panace in urma se inchide in ea, si atunci apoi e pace de — bucuria si de a mai saltà...

Mi se pare, câ — i disei odata cu machnire tie-ti mai place viéti'a acea vesela; decâtu mie!..

Dieu reu ti-se pare Petre! — mi-respunse ea trista câ-ci eu pre tîne te iubescu mai tare, decâtu ori ce; pentruca esci bunu, si me iubesci d'in anima. Ci vedi tu, câ noi suntem asiè de sermani... Trebuie sê ne cascigâmu dara bani, ca sê potemu fi unulu alu altui-a, si — fericiti. Déca vomu trudî, tote aceste-a voru fi mai curendu. Vedi, si pana acum'a inca am vr' diece douedieceri, ca néu'a de albi...

Si-si scose d'in sînu banii, cari i-a fostu legatu intr' unu cartonu, si mi-i aratâ totu suridi-

endu; câ-ci nici candu a mai avutu atâti'a bani, si se bucurà de ei forte.

Banii-su marfa dracului — i-disei superatu — si sunetulu loru e consîliu reu in veci. Astupati drag'a mea ambele urechi d'in antea loru!

Câtu de nebunu esci Petre! Nici nu sciu ce sê-ti dicu. Tu doresci d' apururea o casa, o gradînitia si cevasi pamentu, si-apoi pe ce ti-le vei cascigà, déca nu pre bani? Vedi, tu nu scii nemica despre lume, tu te sustieni numai in codru. De ai veni numai odata la scalda...

Voiu merge Anitia, de sîguru, voiû merge!

M'am si dusu. Anume a dou'a di desdemanéti'a mi-manai caprele intru o pescere, in carea le-am portatu mai antaniu érba, si apa intr' unu velâu, éra la gura o incuiat cu spini, ca nucumva sê strice d'intre ele ce-va omu reu, ori atare lupu vagabundu. Dup' aceea plecai cu anim'a palpitanda peste dealu, câtra scald'a d'in apropiare, ci erà inca prédemanéti'a candu ajunsei acolo. Pelanga arbori si case se audiàu sînete vesele de musîca, ce inadeveru mi-placeàu si mie, diosu pe drumu durduiàu caretele cu caii loru cei infocati, cari si-scuturàu capetele cu fala, d'in diosu pe loculu celu de preambulare se audià prin aur'a cea prospeta, curata si plina de parfumulu bradiloru, convorbirea cea vioia a damiceleloru, la coltiurile sireloru de arbori si-vindeàu fructele cele prospete de padure romancutiele d'in satu. Intre aceste-a steteà si Aniti'a, suridiendu, si cu fatia plapanda in antea oleloru sale celoru rosii, si asiè se dîstingeà d' intre tote cele-l-alte, ca numulu celu de aur d'intre crucerii eei de arama.

Domnii cei teneri si frumosi si-o alésera cu totii, si steteàu cu ea in vorba, ér' ea d' a le respunde nici câ erà avara, si nu-i lovià delocu preste mana, candu o netediàu... Intre altii veni la ea unu domnu inaltu, cu pèru frumosu cretiu, cu barba rotunda négra, si cu fatia alba, câtra carele apoi Aniti'a surise gratiosu... Candu me crede câ mi-ar' fi placutu a me cufundà in pamentu... si-mi pareà reu câ mersei acolo pentru o copila nefidela si usiora la minte. Ér' domnulu acelu frumosu si inaltu, portà o peleria rotunda de metasa cu péna alba, unu peptariu venetu cu maneci, croitu dupa corpu si plinu de bumbi stralucitori, si cioreci albi ca néu'a. Inse fatia cu Aniti'a nu erà maretu delocu, ma adese o piscà si de obradiu. Lucru minunatu! Elu pitigà obradiulu ei, si totusi sentià anim'a mea... Eu vrui sê nevalescu spre ei, inse Ddieulu meu! numai m' or' vutu deride si incuià, ca pre unu

nebunu sburdatu. Deci nu avui alta-ce d'a face, decâtu a me retrage si mai tare cu amaretiunea mea intre frundiele cele-a dese ale tufelor. Ci pentru aceea si de acolo vedui tote destulu de bine, vedui adeca fati'a domnului acelu-a superbu, de care asiè de bine mi-aducu aminte si adi, ca si cum o-asi fi privitu atâta, câtu cerulu stelatu de asupr'a-i. Vedui mai incolo candu si-luâ Aniti'a ulcelele, si dîsparu d' impreuna cu elu intre arbori. Dup' aceea inse uu mai sciu câ ce s'a intemplatu cu ea, ci de sîguru, câ mai multe mi-incipuam, decâtu câte s'au petrecutu; câ-ci ca si cum asi fi cadiutu in o prepastia, tote se intunecara in ante-mi... Me grabii dara dela loculu acest'a, si mai in fuga ajunsei indereptu la loculu parasîtu, in codru la caprele mele, si candu veniam, de mania loviàm tufele de pe marginea drumului, si demicam adese: ah, baremu sê nu o fiu vediyutu nici candu! Inse nu e desperatiune delocu ea acea, care nu o-ar' fi sciutu-alungà surisulu ei; câ-ci surisulu acest'a mi inviosia suflutulu intoema, precum lumin'a sorelui crepatur'a astu de stanca, care forméza cascada in apropiarea nostra.

Si candu o revediyui mai intaniu, i graii cu violintia: de dâ-mi pace siréta, nu me mai adamani! câ-ci tie ti-este dragu domnulu acelu falosu, si pre mine nici decâtu nu me iubesci...

O Petre! Petre! tu totudeun'a inventedi câte ce-va, ca si cum ti-ai aflà tota desfetarea intru aceea, câ me inspaimantedi si pre mine si pre tîne. Elu are muiere, care jace morbosa acolo la scalda, si pe sém'a acelei-a cumpara dela mine smeur'a si fragele, apoi elu numai ce nu pote sê duca a casa olele.

Dar' cine e domnulu acelu-a? Da casnariulu unui conte de pe campia; acést'a e totu. Mi-ar' placè inse a-lu si laudà cevasi ca sê te pedepsescu; pentruca ai pandîtu dupa mine, si nu te-ai incrediutu in mine.

De acum'a me voiu increde d' apururea! Si de voiu fi departe de tîne unu anu intregu.

Vei fi departe? Numai ce nu vrei a me lasà?

Pote câ voiu merge de sierbitoria pe campia; câ-ci i-am placuta forte sermanei morbouse, si a disu câ: i-ar' trebui o féta asiè de istétia si de curat'a, cum-sum eu si vre se me duca cu sine... Ce dici la acést'a Petre? mi-a dà plata buna, vomu avè bani, si atunci mai curendu vomu fi fericiti!...

Eu ascundiendu-mi fati'a in mani, nu-i sciui

respunde nemica. Tu me parasesci; pentruca nu me iubesci! — i-disei mai tardiù cu imputare.

Ea inse mi-replicâ câ: tocmai pentru aceea te lasu; pentruca te iubescu, si pentruca mi-ar' placè câtu de ingraba sê fiu cu totulu a ta!

Ei, dar' tu me vei uità!

Ba, nu Petre! pentruca totudéuna cugetu la tine.

Si indesiertu lacremai, indesiertu voii a o avorbì; pentruca ea mi-dise; câ mi-va remanè fidela, si-si va crutià plat'a de pe anulu intregu, si atunci apoi va veni inderetru, ca sê facemu nunta; dar' mi-spuse si aceea, câ vre a incungiurà maltratârile vitregei sale, si câ-i cade de totu greu a vedè pre sermanulu ei taica, care de superare s'a datu cu totulu beuturei, si-apoi mi-dise:

Petre! déca intru adevèru me iubesci, vei scì si asceptà, si déca mi-voiesci fericirea, nu poti pofti, ca se remanu in cas'a, a carei aeru reu m' ar' omori, si unde patimescu atâte-a, câte nici acoperisiulu ei.

Si asiè mai multu nu-i potui contradice, desi mi-steteà d' apururea in ante domnulu acelu superbu, cu barba crétia, care a dimbitu catra Aniti'a, si o-a pisicatu de obradiu.

Dar' cum numescu loculu acelu-a, unde mergi a locui?

C....i.

Si pre domnulu, care te va duce cu sine? Ea mi-lu numi, si eu 'lu repetàm adese intru mine, ca sê-lu potu tienè in minte asiè de bine, ca féti'a lui. Ce e dreptu, mi-si remase in minte, pentruca 'lu amintiàm adese, si credu câ aveàm si cauza destula.

La doue septemani inse dupa aceste-a, erà o caldura de totu mare, câtu tote florile vescediendu-si vlestarele, se ascundeàu in érba, ma si caprele, ce respiràu greu, se trageàu la umbra, — ér' Aniti'a veni sê-si ieie „diu'a buna“ dela mine. Despartirea ni fù de totu trista, ea se intemplà intre sarutâri si lacremi... Ea mi-promise câ: in veci nu me va uità... si arborii acesti-a, stancele aceste-a, muntii acesti, si natur'a intréga audirâ jurementulu ei!!!

V.

Nu-mi mai gasîàm delocu odichna, asiè mi-erà de gele aflandu-me sînguru pe locurile acele-a pe unde cu câte-va dile mai in ante amblàm amandoi. Ci mai gelnicu eràm sub bradulu celu rosu, unde nu se aredicase inca nici érb'a, ce fù

de ea apesata. Oh, si de câte-ori mergeam acolo, ca sê-mi decantu pe fluera amorulu si tristeti'a! acusi priviam norii, cari se trageau câtra campia, si le invidiam sortea... Ah! pentruce nu poteam merge si eu cu ei, si pentruce nu me sciam despartî de muntii acesti-a, cu cari me dedasem, si intre cari me nascusem? Desi muntii acesti-a si atunci mi-pareau asiè de tristi, casi cum ar' geli ce-va nenorocire mare; câ-ci eram asiè de simplu, câtu credeam câ si ei consentiescu cu mine, câ si ei fantasieza, si câ si in antea loro apare câte-odata figur'a acea tenera si plina de vietia, acusi intre nori, acusi sub arbori, ér' d' altadata pe d' asupr'a radielor sorelui resaritoriu, ori pe ale celui apunetoriu.

Ddieulu meu! — suspinam cum-e atuncea — mai multu de trei sute de ori va resari, si va apune sorele asiè, panace o voiu — revede.... Si colibuti'a — ce-mi sierbia de scutire in tempu de tempestade — ce mi-se diaria la polele unui colinu, cu ingraditura incuiata, in care mi-inchideam peste nopte caprele, asiè de pustia si de trista mi-se parea.... intocm'a ca vâile si muntii, cerulu si pamentulu!

Intr'o di inse, siedeam tristu in antea colibeii acestei-a, candu diarii pe Gayril'a lui Dunciu, pe stapanulu meu, venindu in diosu pe cea costa de munte, si-lu priviam cu mila si cu compatimire; pentruca desi eram superatu reu pe elu, pentruca si-a amaritu vietia, precumu si a fetei sale, cu o femeia asiè de infama, totusi 'lu si iubiam; fiinduca era taic'a Anitiei.

Infacisiarea lui inse me surprinse; pentruca in tempurile mai d'in urma intru atâta si-a negligitu averea, câtu acû erau patru luni, de candu nici nu s'a intorsu pr' intre munti. Si de câte-ori i-duceam a casa venitul ce avea de la capre, totudeaun'a 'lu primià soci'a lui si nu elu, carei-a de comunu i-pareà putina si brandi'a si laptele, si adese me intimpinà cu asiè vorbe, câtu avea de a multiamî numai presentiei Anitiei, de nu o spelam cum mi-vinià la gura; asiè inse suferiam si eu cu cei-a-l-alti.

Ddieu te-a adusu stapanu! i strigai, candu mi-statû in ante cu barba stroflocata, cu fatia rosia intiepenita, si cu ochi confusi, imbracatu in su-manu de panura negra.

Necasulu m'a adusu fiulu meu! nu altu-ceva; câ-ci de candu mi s'a dusu fet'a, nu mai am dile bune.

Destulu de reu, câ o-ati lasatu se mërگا.

O-am lasatu; pentruca nu am mai potutu

suferi, ce faceau cu ea.... Mai bine se duca, si sê se prapadesca, decâtu.... Credu câ i-va fi mai bine si in loculu celu mai strainu, decâtu a casa.

Serman'a ce Anitia, si ce feta buna mai era, ca o mnela.... Tocm'a pentru aceea n'a placutu celoru rei. Dar' nu face nemica, lasa numai câ dieu li va pareà reu inca pentru acest'a. Ci incalitea sê-i dee pace acum'a, dar' si eri inca o batjocoriau si o calumniâu. Si deca o mai pomenescu eu d'in pecate câte-odata, soci'a mea delocu me intrerupe cu dieu mai bine-ar' fi s' o uiti; pentruca si asiè nu ni préface onore, s'a dusu ca sê-si petreca cu lumea, lasa petreca-si, n' avemu cu ea nimica; pentruca si mior'a ce se ratecesce, e mai bine sê fia tipata d'in turma, decâtu ca sê strice si pe cele-l-alte.... Ei Petre, apoi cu greu mi mai cade, a ascultà unele ca aceste-a!

Si pentruce le asculti stapanu? Pentruce nu scii fi domnu la casa, candu si buh'a inca este jude in bătlogulu ei? Ada acasa pe Aniti'a, si alunga pe cei-a-l-alti, apoi va fi bine.

Acî betranulu meu si-puse capulu in peptu mornaindu, si cugetâ: câ de multe ori si-a propusu elu acest'a, candu s'a sumenitu in birtu, inse i-perià curagiulu delocu ce se reintorcea a casa, si-lu intimpinà femeiusi'a acea cu ochi impungatori, si cu buze drimboiete si bosomflate.

Si nici câ mi-responduse la cuvintele mele, ci numai mormai intru sine: dieu asiè o vutu trebui! pentruca fetiorulu vecinului si-o-a fostu ochitu-o, unu june frumosielu, si pelanga aceea e fiulu unui nobilu, apoi taica sêu are pamenturi, si câte de tote. Ce paruchia frumosica s' ar' alege d'in tr'insii. Dieu o voiu aduce-o inderetru, si o voiu dà-o dupa elu.....

Era eu suspinai: mai bine sê nu vina asiè nici candu a casa! Si nu vorbii mai multu despre Aniti'a, ci vrui a face séma cu caprele, si a aretà immultirea loro, a caror'a sberetu se audià d'in strunga. Inse stapanulu meu nu voi nici sê scie despre aceste-a, ci scotindu-si olutiulu d'in straitia, mi-dise:

Bea Petre! câ-ci si eu beu. En cauta numai, rachiulu de ciresu. De acest'a ti-va trece, deca ai ce-va necasu, e medicina buna, dauna numai câ este asiè scumpa.

Eu beui, dar' putinu; pentruca eram dedatu cu apa de isvoru, inse stapanulu meu beu mai multu, si i-incepura ochii a se inflacara, rosindu totu, care rosiétia inflandu-se se latia d' ince ince ér' limb'a abiè i-se invertia, câtu nici câ sciù dice

altu-ce-va decâtu: femeia blastamata, ascépta numai tu femeia blastemata!

Nu multu dup' aceea se îmburdâ in érba, si-mi trebui sê-mi intaritu poterile forte, pana-lu potui trage in coliba, unde apoi fù tota noptuti'a, ér' a dou'a di demanéti'a, candu se reintornâ in satu me uitai lungu si cu compatîmire dupa elu.

Ce s'a intemplatu inse cu mine in decursulu unui anu, mai câ nu ti-asi sci spune. Dilele mi-pareàu lungi, lungi, si numai atunci aveàm cevasi bucuria, candu cu capetulu septemanei, mi-tre-buià sê me scoboru in satu; fiinduca credeàm d'apururea, câ numai ce dora voiu audi ce-va despre bun'a mea Anitia. Inse dela cine asi fi auditu? Câ-ci vitregei ei mume si celu mai micu cugetu, inca i-erâ mai mare, decâtu sortea Anitiei.

Ea tagesià prin casa, si acceptà pre mesariulu de vis-à-vis, carui a inse ii mai placea cin'a cea buna a ei, decâtu ea. Fetele ei se uitau cu despretiu câtra hainele mele cele-a portate. Éra Gavril'a déca se reintornâ dela birtu, nici despre sene nu préscià, necum sê fia sciutu despre fét'a sa. Ser-manulu, d'ince in ce se facù mai beutoriù, si acum'a nu numai diu'a incungiurâ cas'a, dar' si nop-tea. Si asiè insielatu totudeaun'a in sperantia-mi, me reintornàm la munti, cugetandu câ: câtu li e de bine acelor'a, cari sciu serie, incalitea prin epistolele loru se potu povestì, pecandu eu numai pre nori potu sê-i dorescu câte ce-va..... inse-nici acei-a nu-i spunu delocu. Deci, ce potui lucrà altu-ce-va, decâtu câ: rabdai si acceptai.....

Trecù vér'a, tomn'a, picâ néu'a inalbindu muntii, trecù acusi si acést'a, veni primavér'a, si dupa ea vér'a.

Intru demanétià, cerulu erâ de totu majestosu, atmosfer'a mirositoria, si muntii zimbitori. Caprele mi-saltàu voiose, ma si in ochii canelui meu sborlitu inca gasiàm ce-va.... In diu'a acést'a trecù anulu, decandu me parasîse ea.... pe diu'a acést'a mi-promise, câ se va reintornâ. Si eu eràm asiè de nebunu, câtu credeàm aievea, câ se va reintorce. Deci reparai sietiulu celu de musci, de sub bradulu celu rosiu, si-lu sadîi impregiutu cu floricele prospete, dup' aceea me sui pe o stanca, spectandu la câile siesuriloru. Ci tote eràu pustii..... panace cu incetulu noptea si lacremile mele mi-ascûnserâ d'in antea ochiloru provinci'a; pentru ca sê nu o mai vediu.

Ah, dar' Aniti'a n'a mai venitu! O-am acceptatu o di, o septemana, o luna, si ea totu n'a venitu. Candu apoi mi veni in minte câ: da de-a repausatu? Deci îngenunchiai, si me rogai lui

Ddiu..... Inse tota diu'a nu potui sê me liniscescu..... si asiè me dusei la stapanulu meu, si-i spuseiu câ: vreu sê me ducu pe o septemana la unu consangénu alu meu d'in Dobîc'a, si panace voiu veni inderetru, lasu in locu-mi pe Georgie Ciuciului, care e unu fetiorasiu de panz'a mea, seracu, inse de omenia, si-apoi dupa o septemana, de voiu trai, voiu veni in-apoi. Stapanului meu nu multu i-a pasatu de acést'a, ori me voiu reintornâ, ori ba. Dar' nici femeia lui nu mi-a contrastatu, pentruca mesariului de langa ea, nu sciu ce i-a tocatu in minte, si s'a scapatu de a disu: de lasa-lu sê mérga in calea sa!

Me si dusei, inse nu la Dobîc'a, ci la campia la satulu: C.....i, si cercetai cas'a casnariului. Cas'a erâ de fatia, ci domnulu celu superbu, si cu barba crétia, déjà s'a fostu mutatu d'in tr' ins'a demultu, si acum'a siedeà in ea unu domnu be-tranu onestu, care la întrebările mele, mi respunse pre bucurosu, si mi-spuse: câ soci'a casnariului acelui-a a repausatu cu vr'o diumetate de anu mai in ante, éra casnariulu s'a dusu spre a locu intru unu satu d'in secuime, acarui-a nume inse l'a fostu uitatu. Si a dusu cu sîne si pe fét'a cea frumoasa de romanu, care o-a adusu dela scalda; pentruca a grigitu bine de femeia lui morbosa... Mai multe inse nu mi-a sciutu spune despre ea nimene, ci si aceste-a mi-erâu destule; pentru ca sê-mi casiune dorere adanca. Necredintios'a! n'a venitu inderectu la mine, ci a mersu cu elu.....

Deci me reintorsei tristu la muntii mei, si in urma me si dedasem intru atât'a cu merorea acést'a a mea, câtu mi se fece socia fidela, intocm'a ca fluerulu acest'a. Câte odata inse me pogoriàm la isvorulu celu luciu, unde se desfetâ candu-va Aniti'a in frumseti'a sa, si unde me spariàm eu acum'a de palid'a mea fatia, si de increturile imbresdate pe fruntea mea. Dar' mai tare me spaimentai de cuvintele stapanului meu, candu mi-dise intru o niméza: ei Petre, dieu inbetranimu cu totulu! Si elu avù dreptu; pentruca suferintiele mai tare incaruntiescu pe omu, decâtu tempulu.....

Ci intru o demanétià — candu erâ mai sê tréca si tomn'a — gasîi pe feréstr'a culinei mele unu strutiù prospetu de flori, dar' câ cine l'a potutu pune acolo, nu-mi sciam inchipui delocu; câci pe aici nu mai ambla alte vietati, decâtu numai pâserile si ferele cele-a selbatece. A dou'a di éra-si erâ unu snoputiù de floricele prospete pe feréstra-mi. Mi-facui cruce; pentruca mi-adusei aminte de nimfele muntiloru, despre cari audisem

atâte-a fabule, si cari vinu câte odata, ca sê se joce cu omenii, si ca sê-i faca nebuni. Deci me determinai a pandi dupa geniulu acestu de munte, ca sê-lu potu intrebà: câ pentruce me donéza cu florile sale? Inse me uitai peste voia de adormii, si elu se folosî de tempu, si-mi furâ éra-si in feréstra buchetulu sêu de flori prospete. Si eu incepuî a me teme de elu; pentruca sciàm câ: farmecatorii insiéla cu flori, si platescu cu maracini.

Intr' o séra inse vediui pe luna o figura albastra, tragandu-se pe culmea muntiloru, si tie-nendu dreptu câtra bradulu nostru celu rosiu, câtu o poteàm luà cu vederea bine, cum siedeà sub elu; câ-ci faptur'a ei aeria inotà in radiele lunei splendide, si eu credeàm in adeveru, câ acea nu e alta, decâtu din'a muntiloru, care ese totu la o suta de ani d'in pescerea sa cea blastemata; pentru ca sê-si bata jocu de omeni.....

Ci, pelanga tota infiorarea ce me cuprinse, mi-veni curagiulu de a me apropià de ea. Dar' ea, delocu ce me observâ, o luâ la fuga, prin aerulu celu stralucitu de luna, si cu mirosu de bradu.

Stâi, o stâi dina buna! — strîgaiu dupa ea — si-ti iea indereptu florile..... si fiinduca tu tote le scii, respunde-mi la cele-a ce te voiu intrebà.

Ea inse fugî totu mai tare, panace in urma, impedecandu-se intr'o tufa, dîsparû. Ci gemetulu ei dorerosu o vendû, câ nu peri, fâra numai cadîu. Deci si eu inspaimentandu-me statui pe locu. Anim'a-mi sbocotià..... dar' totu me apropiai de ea, ca se o potu intrebà despre sortea Anitiei, ér' dup' aceea faca ce va vrè cu mine; câ-ci cui viéti'a nu i-e de totu draga, nu o pre teme. Dupa câte-va clipe o si vediui la trupin'a tufei, si pasindu câtra ea, observai câ si-astupa fati'a cu nefram'a sa cea alba, câ porta haine cu totulu comune romanesci, si câ tota stralucirea ei mi o formâ numai lumin'a lunei si fantasi'a mea.

Deci pasii câtra tufa, si intrebai: cine esci?

Ea inse nu-mi respunse delocu, ci numai planse cu amaru.

Cine esci? — repetai — Te-am cugetatu de dina, dar' vediu câ nu esci de acele-a. Ci ori cine sê fii, la mine gasesci refugiu. Eu te voiu ascunde pré bucurosu, déca fugi d'in antea omeniloru; pentruca nici mie nu-mi pré place intre omeni, si déca esci necagita, si eu-su necagitu destulu.

Dar' ea totu nu-mi graii nemica. Dup' aceea me apropiai de ea si mai tare, si-i trasei de pe fatia man'a si nefram'a. Lun'a stralucià in pomp'a sa deplina..... si eu cadiendu in genunchi strigai:

Anitia!!!

Éra ea..... serman'a me intrebâ plangandu: câ pentruce mersei dupa ea, candu ea vr'u se fuga de mine?

Au poté nu me mai iubesci?

Odîniora, numai mi-fictionàm Petre! câ te iubescu dar' acum'a..... acum'a sentiu, câ câtu de tare te iubescu..... Pentru Ddieu! dar' ce ti-e Anitia, de tremuri? Câtu esci de palida! Eu credeàm câ: convenirea nostra va fi o bucuria deplina, si tu totusi esci desperata, ma, me faci si pe mine a desperà.....

Sum morbosa Petre! câtu abiè mai traiescu. Tusiescu cu noptile intregi. Abiè mai am atât'a potere, câ sê me potu trage pana aicea, si totusi venii in tota sér'a. Mai intaniu me temeàm, câ nu mai siedi pe valea acést'a, séu pote esci pecurariu acum'a, si ti-ai luat de socia pe Florin'a, ori pe Nastasi'a.....

Eu Anitia! am cugetatu totu la tîne.....

Nu cugetà mai multu Petre, ci me uita! pentruca nu sum démna mai multu de tîne. Fui necredîntiosa câtra tîne; câ-ci apretiui mai multu viéti'a cea vesela, hainele cele-a frumose, coralele, si pre omenii cei rei, decâtu anim'a ta cea buna. Pentru aceea si venii aicea, recercandu loculu acést'a, unde eràm candu-va asiè de buna si de inocenta..... ca mai in ante de or'a mortii mele, sê-ti ceru ertare..... Totu doriàm sê te mai vediu odata, si acum'a câ venisi, mi-ar' fi placuta sê fugu de tîne, ci me parasira poterile, si picai de pe petiore..... Érta-me, ah! érta-me Petre!....

Te juru Anitia, te juru pe cerulu seninu! spune, ce s'a intemplatu cu tîne?

Si ea intre plansete si suspine mi-enarâ istori'a sa, care intréga e scurta si comuna: s'a departatu àdeca dela noi cu amore, si s'a reintornatu batjocorita! A patitu-o ca cele-a-l-alte, pe cari le-a dusu atara insielatoriu pe locuri departate..... si a caror'a gratii si frumsetie asiè de rari eràu, câtu acele-a se prefacura in nenorociri si blastemuri asupr'a loru.

(Va urmâ.)

Visulu lui Michaiu bravulu.

Un'a de p' o culme 'n castr'a lui Michaiu
Poleià pe corturi unu surisu balaiu,
Aur'a sburatoria de pe vai florose
Leganà 'n aripe dulcile mirose,
Ce pe malulu verde 'n umbrele de sèra
Culegeà prin raua 'n florile de véra,
Éra luptatorii 'n tabera dormiàu,
Stelele 'n eteru câ-i mira se parau. —

La unu cortu de frunte 'n haine de porfiru
Se visà 'n triumfe falniculu veziru,
Isi vedeà stindardulu cununatu cu lauru,
Si cu dulci efepte visele de auru.
Lantiuri seculare rumpete barbatesce,
Sant'a libertate veselu câ 'nfloresce
Si 'n sperarea dulce de unu venitoriu
L' adorà pe lire sumetiulu poporu.

Ér Michaiu cu dulce pare câ zimbià,
Fericirea tierei peptu-i incaldià,
Si 'ntr' aceste-a iat' unu geniu ei apare,
C' o mantéua négra 'n aeru sboratoria,
Drépt'a-i cumpenesce crancen'a sagéta
Si cu ochii-amira romanésca céta,
Mai apoi se 'ntorce si 'npregiuru catandu,
Astu-feliu ei vorbesce vocea-i tremurandu:

— Bravule resboinicu, dupa dalbe diori
Vei lasà viéti'a, bravii luptatori,
Scola-ti Capitanii si curend li spune
Ce au de a face scumpei natiune,
Dup' a ta plecarea! Rol'a-ti fu menita
Pe unu campu de lauru mare si splendîda; —
Inse or'a bate, steu'a-ti pere 'n nori,
Planulu pentru tiéra cade lucitoriu.

Ér Michaiu se 'naltia, ochi-i schînteindu,
Furi'a amortiesce crancenu-i cuventu
— Cine va sê rumpa-a braviloru marire,
Planulu desrobirei si de fericire?
Armi'a mi-e tare, gentile tremura
Si-unu Zultanu poternicu, falnic'a-i bravura.
Ca sê rumpu ah lantiulu mie mi-e menitu,
Ce pe mani ni jace greu si ruginitu!

Cine esci straine ce-mi scornesci doreri,
Si-mi darami visarea, planuri si placeri?!
Geniulu respunse cu o voce rara:
— D'in mandatulu Bastei voru sê te omora.

Eu sum, bravu vezire, geniulu bataiei,
Ce-ti portàm stindardu in midiloculu vapaiei;
Inse or'a bate, — dupa dalbe diori
Vei lasà viéti'a, bravii luptatori.

C' oiu mori, acést'a-e sortea tuturoru,
Si-a mea morte-e dulce pentru unu poporu.
Vedi pe campulu Turdiei brav'a mea ostire,
Sumetii resboinici, stance la lovire,
Morte voru mai bine 'n campu de batalia,
Decâtu sê-si mai planga sortea in sclavia.
Inse spune-mi geniu si traimesu cerescu
Pentru ce mai rabda poplulu romanescu!?

Au picatu, ca tomn'a frundi'a floriloru,
Florea tenerimei 'n campulu lupteloru,
Vâile manose le acoperu mortii
Si neveste 'n doruri isi acceptu consotii,
Dalbele fetiore laureatulu mire,
Ér'o natiune ascépta fericire.
Tinerii, consotii pica in resboiu
Pâtri'a se scalda 'n sange de eroi.

Voios'a sperantia flutura 'n sialandu,
Noi la scopuri 'nalte ne silimu morindu.
Spune-mi natiunea pana cand mai are
D'a portà sclavi'a, lantiulu seculare,
Cand sê vina ore tempulu desrobirei,
Dulcea demanétia, radi'a fericirei,
Cand v' avè respłata sangele celu scursu,
Visulu meu celu dulce cand va fi ajunsu!?

— Ale tale bratie tabere au sdrobitu,
Tempulu celu de ofte inse n'a sosîtu;
Dar' precum e data partea de dorere
Are 'n ceriuri scrisa-o ginte si placere; —
Inse 'oru trece tempuri cugete, isbire
Si resboie grele pan' atunci vezire; —
Dar' tu vei apune, — dupa dalbe diori
Vei lasà viéti'a, bravii luptatori.

Geniulu d'in cortu-i ca unu visu peri —
Si Michaiu se pare a ingalbini.
Si vorbià prin somnu-i cu o voce rara:
Visulu si speranti'a tote me 'n sialara,
Imi peri 'n bataia brava mea ostire,
Cei remasi rentorna la nefericire,
Mai avè-va rola scumpulu meu poporu
Libertate, tiéra si unu venitoriu?!
(Va urmà.)

F O I S I O R A.

Teatru romanescu in Cernăuțiu.

La 12. maiu c. n. „Idiotulu s'eu Suteranele de Elsberg“ drama in 5 acte si 3 tablouri, tradusa de Michlescu. Acést'a a fostu atare piesa carea a multiamitu pe deplinu publiculu in tota privinti'a si fu pana in fine produsa, cu celu mai bunu sucesu. Mai vertosu ce atînge rol'a de titlu „Idiotulu“ domnulu Ewolski s'a distinsu intr' acea in celu mai mare gradu. Rol'a acést'a, carea pretînde unu studiu cu totulu sînguraticu pentru a fi bine produsa, atare sînuitate, atare deprindere indelungata, asecurâ domnului Ewolski unu locu intre primii mimici d'in tempulu nostru. — Total'a nesciintia, nerodi'a afeptata, fricosietatea, lips'a vorbintiei, plecatiunile cele pline de admirare in actulu primu, precum in actulu ultîmu ca dîndu in mania (pêrderea de minte) sunt produceri de prim'a rarime inse numai atunci, d'eca sunt bine produse, precum fûsera aici.

Domn'a Fanni Tardini, ca Wilhelmin'a, si-a manifestatu pe deplinu maestri'a de actrice, precum si domn'a Dimitreasc'a ca „Ducea de Eilberg“ si domnulu de Lari'a ca „Profesoru Atanasîu“, „Fridericu“, „Toni“ si „Ameli'a“ rolele dom-

niloru Kirimescu, Sakelari si a domnei Albeasc'a sunt produse astu-felu, câtu merita tota recunoscinti'a.

Teatrulu fu plinu si complacerea sgomotosa manifestata atâtu in partea beneficiantelui (Ewolski?) câtu si a domnei Fanni Tardini.

La 16. maiu c. n. „Fetulu Haiduculu“ vodevilla natiunala cu cantu in 2 acte de Pinescu, si „Pêtr'a d'in casa“ vodevilla in 1 actu de Alesandri, spre beneficiulu comicului Komino. Ce atînge alegerea pieseloru, mai vertosu asupr'a piesei ultîme s'au aretatu parerile diferite, cu tote câ Pêtr'a d'in casa carea, ce atînge cuprinsulu si caracterulu, stâ, ce e dreptu, mai napoi decâtu pies'a prima, totusi in Moldov'a a trebuitu a fi produsa in urm'a poștei generale manifestata de mai multe ori. — Altucum domnulu Komino si-a pusu tota nisuinti'a pentru a face, câtu se pote, cu efectu pies'a acést'a, inse totusi nu multiamu pe deplinu publiculu.

Ce atînge producerea, toti artistii si-au aretatu artea carea merita recunoscinti'a si recomandatiune.

Teatrulu fu plinu astu-felu încâtu se potea audi d'in totc pârțile „Ah! ce caldura“ si cedul'a piesei serviâ de parazolu.

Cununa de varietâti.

(?) Pictore fâra mani. In Parisu starni atentiune inca si la individiu de facu unu pictore fâra mani, cu numele Carolu Feln. Acestu-a este unu teneru frumosu, innaltu, cu atare fétia atragutoria, picturesce in oleu cu o arte minunata, si mai vertosu si cu ce-va si placere, numai dame de cele frumose. Si astu-felu de arte o implinesce cu pitiorulu dreptu. Mai vertosu sternesce atentiune portretulu damei Victori'a Lafontaine actrice la „Comédie Française.“ Celu mai istetiu condeiu alu fotografiloru, ma nici sorele insusi nu este in stare a produce una mai mare asemenatate. Carolu Feln este fiulu unui dîregutoriu de rangu mare la directiunea finantiaria in Belgiu, mai intaniu si-a fostu alesu statulu de docente, inse senti in sîne o putere neinvinsa la chiamarea sa adeverata. Elu s' a nascutu pictore, cu tote câ s'a nascutu fâra mani. Voi'a deplina si dîliginti'a neobosita i-au facutu cu potîntia si nepotinti'a. Carolu Feln picturesce cu pitiorulu in tota sîguranti'a si desteritate. Condeiu si tabl'a cu colorile le porta cu atât'a usiuretate, încâtu vedindu-lu delocu i-se vede suplinita lips'a naturala. Se pregatesce spre caletoria.

(?) Ingropatiune fâra popa. Se scrie in diurnalele d'in Parisu câ in Brüssel (capitala Belgiului) se petrecu decurendu o ingropatiune, la carea au fostu de fétia mii de mii de omini d'in tote clasele, cu esceptiunea clasei popesci, carea in tenorea testamentului repausatei,

fu eschisa Repausat'a fu o dame d'in clas'a magnatiloru si partîsante a societatei: „Libre Pensée“ (cugetare libera), carea societate tocm'a pentru aceea s'a infintiatu, pentru ca sê instraineze partîsantii sêi de ceremoniele religionarie; d'in estu puntu de vedere dâ inca si imprumutu unor'a familii mai serace, inse numai su aceea conditiune d'eca nu-se voru folosi de popa si de ceremonii. In estu modu ingropâ societatea amintita mai multi individi fâra ceremonii religionarie, inse pana acû numai d'in clas'a civiloru mai de diosu, d'in clas'a magnatiloru si respective dame ast'a fu cea d'intaniu. Ingropatiunea fu implinita d'in oficiu prin societatea amintita.

(?) Consiliulu Locutientintiei regesci de Bud'a a delegatu pre Consiliarulu scolasticu D. Constantînu Ioanovicu ca in decursulu luneloru Iuniu, Iuliu si Augustu, se cerceteze in caletate de comisariu starea totoru scoleloru romanesci d'in Ungari'a si Banatu, precum si scol'a preparandiale d'in Aradu, unde totu-odata va fi de fétia si la esamenulu preparandiale ce se va tienê in primele dile ale lui Augustu. D. Consiliariu mai nante d'a primu acésta misiune insemnata facuse unu proieptu in privinti'a organisârei preperandiei romane d'in Aradu, carea in starea d'a cum nu mai pote remanê, apoi a scoleloru populari si a generalisârei noului metodu d' invetiamentu, susternendu-lu Consiliulu de Locutientintia spre incuviintiare. Proieptulu fu aprobatu si D. Comisariu scolasticu

fu insarcinatu a urmă conformu aceluia si, si amesuratu datenei observate de la 1855 in coce. Deci între altele, cum este d. e. si immultirea lefei invetiatoresci, preste totu a imbunetati starea invetiatorilor si a scoleloru in acele locuri unde se afla vegetandu de pre o di pre alt'a. Ca corolariu acestoru staruintie voru fi dupa esamenale preparandiale in Aradu, câte-va prelectiuni asupr'a noului metodu d' invetiamentu, la a caroru ascultare se voru adunã toti acei invetiatori, cari inca nu-su introdusi intru acestu metodu, a nume cei creati de la 1860 incoce. Esceptiune se face numai pentru cei d'in Bihari'a, cari afara de lips'a ce domni in doi ani, altu-cum inca sunt reu salarisati. — In misiunea Dlui Consiliariu se cuprinde toteodata insarcinarea d'a sercetã si scolele cele mestecate d'in Banatu.

(?) Vineri la $\frac{3}{6}$. se petrecu la vecinicele locasiuri remasitiile terestre ale lui Emiliu Reci dr. in filosofia si indrepturi profesoru a dreptului romanu la universitatea d'aici, a carui vietia activa se ciuntã mercuri la 1 Iuniu pre la 12 ore, prin offica, in anulu alu 42 alu etatei sale. — In d'insulu, — carele de nascere fu romanu d'in Transilvania, alu carui mosiu fu protopopu romanescu in Turd'a era tata sêu parocu gr. cat., si carele inca in anulu 20 alu etatei sale fu denumitu de profesore la academi'a de drepturi d'in Clusiu, — a perdutu literatur'a magiara unu radiemu insemnatu; junii romani, cari l'au cunoscutu mai d' aproape, inca-i sentiescu perderea, pentruca in portarea dlui fétia cu densii, au potutu se observeze sentiemintele-i romanesci, si inca câtra capetulu vietiei sale — ocupandu-se de multu tempu cu edarea unui opu asupr'a dreptului romanu — si-descoperi unui juristu romanu dorinti'a: câ voiesce a se mai exercitã cu ajutoriulu acelu in limb'a romana, pre carea o cam uitase, ca cu tempu sê-si pota edã opulu si in limb'a romanésca. Intre petrecatori observaramu si pre socrulu repausatului, d. Brencianu d'in Clusiu, carele — dupa cum intielegemu — intornandu-se câtra casa duce cu sine si pe veduv'a d' impreuna cu cei trei fii mititei, cari au remasu. — Fie-i tierin'a usiora!

(?) D'in Sabiiu a plecatu la 28. maiu comisiunea de curte denumita de Maiestatea Sa pentru a complanã certele între unele comune romanesci d'in distritulu Naseudului, si altele sasesci d'in distritulu Bistritiei.

(?) Conchiamarea congresului serbescu, — dupa cum scrie „Bot.“ — se va intemplã câtu mai curendu. Totu acelu diariu demintiesce faimele cumca guvernulu ar avè intentiune d'a reinfintiã voivodîn'a serbésca.

(?) Comitetele pentru ajutorarea celoru lipsiti d'in Ungari'a in urmare ordnatiunei Consiliului de locutienintia se voru desfintiã cu incetulu, spunendu-li-se lipsitiloru cu câte-va dile mai 'nante, de ore-ce potu avè aplicãri lu lucru. Pe seceratu va incetã ajutorarea nemediu locita.

(?) Conchiamarea dîetei Ungariei nu se va intemplã in anulu 1864, precum spune „Pol. Cor.“ si probalminte d'in forte securu. Inse pana la conchiamarea dîetei se voru face schimbãri in aministratiunea justitiei.

(?) Orchestrulu braviloru juristi romani dela universitatea Pestana in 7. Juniu c. n. noptea pela 12. ore a onoratu cu o serenada pre Domnisor'a Julia Ratiu d'in Lipov'a, carea petrecu cu D. unchiulu seu 2. septemane in giurulu nostru. Fromosa atentiune d'in partea domniloru juristi câtra domnisor'a fromosa si culta.

Aforisme.

Imputarea nejasta casiuna forte mare dorere, inse neincrederea aretata in partea ominiloru cu sentieminte nobile, ce ei cugeta câ nu le merita, ii dore pe de o mie de ori mai tare; acea i-arunca la pamentu si-i patulesce in tiarina in ante-si.

Ore multiamit'a nostra, decum-va atare periclu ne-a incungiuratu, decum-va atare pofta-ne ferbinte carea numai in antea lui Ddieu este cunoscuta, se implinesce, este ea egala cu fric'a nostra, cu poft'a, dorulu nostru de mai nainte? Oh! nu, forte a rare-ori. Noi ominii tocm'a asiè de inte uitãmu, precum de ferbinte oftãmu; este unu ce-vã tristu pentru memori'a scurta a animei fétia cu Ddieu si — cu amorea.

Fã aceea ce merita remunerare, si nu pofti remuneratiune.

Muierile n'aru trebui sê se apretiuiesca pre sine dup' acea mesura, in carea ele sunt adorate prin barbati, ci dup' aceea dupa cum sciu ele innaltiã barbati.

Muierile dicua deseori, „eu nu sum ca si alte muieri.“ Unu omu cu esperientia a disu odata: „Eu am invetiatu totu daun'a a cunosce „muierile,“ si nici candu a cunosce „alte muieri.“

Nenorocirea ca faptu inca nu este nici o nenorocire, este numai atunci deca devine ca sistema.

Miscele.

O revedere.

Renumitulu naturalistu anglesu Sir Humphry Davy visitã de demultu ruinele de la Paestumu, si plecã de la basilica câtra templ'a edificata diesei Ceresu.*) Candu intrã in porticulu de câtra apusu alu templei lui Neptunu**) d'unde se deschideã unu prospeptu spre mare, tocm'a in momentul acelu-a unu strainu se asiediã diosu langa stalpii templei. Acelu-a erã mai teneru decâtu Anglesulu, si se pareã câ apropiarea acestui-a i-ar face atare placere desi nu se pareã a o cercã. Dupa câte-va minute se incepù între ei o vorbire, si abiè si-comunicara câte-va cùgete, si delocu santi Britanulu sublimulu spiritu care steteã fétia cu elu. Vorb'a erã despre tier'a grecesca, si despre Rom'a, despre tieretele de câtra apusu si resaritu, despre artile vechi si noue, despre frumseti'a si placerea caletoriei, despre neplacerile acelei-a, si intru tote strainulu erã asiè de incrediutu, încãtu Sir Humphry se sentiã retienutu fãra d'a potè contrastã, si candu i-tinse strainulu man'a spre remasu bonu, ilu privi cu dorere nespusa. Cuprinsulu convorbirei si-lu insemnase atãtu de bine dupa cum numai potù. Mai tardiu cu câti-va ani erã naturalistulu Anglesu in Salzburg la Traunsee ocupatu cu contemplatiuni fisicale. Intr' o di i-picã in minte sê plutésca pe fluviulu Traun pana in apropiarea caderei (cataract) acelu-a. Ar fi cu greu a spune cum s'a intemplat, bogatu câ se petrecu ce-va infioratoriu. Luntrea fu aruncata prin unde, si rapita spre adancime. Pe candu si-veni in ori Humphry, se aflã in cea mai buna ingrigintia, intr'o

*) Din'a frupteloru.

**) Dieulu mâriloru.

locuintia simpla inse intocmita cu atare gustu estraordinaru, si domnulu acelei-a stetea cu ingrigintia langa patulu lui. O privire ce aruncâ Anglesulu asupra-i ilu convinse că : acelu-a este strainulu de la Păstum. Acelu-a prindea pesci candu se intemplâ nenorocirea si-si puse tota puterea spre a-lu potè mantul. Amendoi barbatii acesti-a se bucurau d'in anima revedindu-se, si acum sciu si Anglesulu numele mantuitorulu sêu. Erâ principale de corona d' atunci d'in Bavari'a.

Masime si reflexiuni morali.

* Cea mai mare parte a ominiloru are, ca si plan-tele, insusintie ascunse, care le descopere intemplantia.

* Ocasîunea ne face cunoscuti altor'a, si inca mai multu noua-insine.

* In mintea si anim'a muieriloru nu pote esiste ordine, deca temperamentulu loru nu este in acordu cu acele.

* Pentru aceea ne amarimu atâta asup'r'a celor'a cari tresu atare intrige contr'a nostra, pentru că se credu a fi mai intielepti decâtu noi.

* Omulu se urasce mai totu-deaun'a cu acelu-a, cu care nu i-ar fi permis a se uri.

* Spiritulu slabu se vatema forte prin lucruri mitite, spiritulu tare (mare) le vede tote si nu se vatema nici odata.

* Moderatiunea sémene cumptarei: omulu ar voi a mancâ mai multu, inse se teme sê nu-i fia reu.

* Placerea noutatiei este pentru amore aceea ce este florea pentru frupte; ea are unu lustru ce se sterge lesne, si carea nu se rentorna mai multu.

* Cea mai mare parte a teneriloru crede a avè atare portare naturale, pecandu ei nu-su decâtu reu ciopliti si grosolani.

* Spiritele medîocre condemnéza de comunu totu ce 'ntrece capacitatea loru.

* Mai de multe ori se 'ntempla prin mandria decâtu prin defeptulu in pricepere că se opune omulu cu atâta cerbicositate opiniuniloru celoru mai aprobate.

* Gustulu bunu mai multu depinde dela judecata decâtu de la spiritu.

* Cea mai mare parte a muieriloru oneste este unu tesauru ascunsu, care numai pentru aceea este in sîgurantia pentruca omulu nu-lu cêrca.

* Este mai totudéun'a smint'a celui ce iubesc deca nu scie candu a 'nctatu d'a fi iubit.

* Omulu trebuie sê se mangaie pentru smintele sale, candu are putere d'a le recunosce.

* Omulu dâ suaturi, inse nu inspira nici o conduita.

* Candu scade meritulu nostru, scade cu elu si gustulu nostru.

* Noroculu face s' apara virtutile si vitiurile nostre precum face lumin'a s'apara objetele.

* Opintirea, prin carea se face omulu a remanè credintiosu la ceea ce iubesc, n'are mai multa valoare decâtu necredintia.

* Candu ni cade bine a vorbi de noi si a ne face cunoscute smintele nostre, descoperimu o parte mare a sinceritatiei nostre.

* Unu nebu nu n'are materia d' ajunsu pentru a fi bunu.

* Pentru aceea ni este vanitatea altor'a nesuferabile, pentruca vatema pre a nostra.

* Omulu renuncia mai bucuros la interesulu decâtu la gustulu sêu.

* Fortun'a (noroculu) tocm'a asiè trebuie guvernata ca si sanetatea: a gustâ d'in ea candu este buna, a fi cu patiintia candu este rea, si a nu folosî nici odata remedie mari decâtu in atare lipsa mare.

* Feti'a comuna se perde câte odata in armata inse nici odata la curte.

* Omulu pote fi mai delicatu decâtu altii, inse nu decâtu toti mai delicatu.

* Este o innaltiare, carea nu depinde delocu de la fortuna; este unu ce-va d'in afara ce ne dîstinge si ce sémene a ne destinâ spre lucruri mari, este unu pretiu ore care ce ni dâmu noi noue insine prenesciutu; prin asta calitate usurpamu deferintiele altoru omi; acést'a este de comunu ce ne aredîca mai sus de ei, mai multu decâtu nascerea, demnitatea si meritulu insusi.

* Este meritu fâra innaltiare, inse nici o innaltiare fâra ce-va meritu.

* Innaltierea (distingerea) este pentru meritu aceea ce este curatieni'a pentru omu.

* In amorelu se afla mai putina amore.

* Se pare că natur'a a ascunsu in fundulu spiritulu nostru talente si o ghibacia ce noi n'o cunoscemu: singuru patimele au dreptu d'a le scote la vedere si d'a ni dâ d'incandu in candu atare perspeptiva mai certa si mai completa ce maestri'a n'ar potè-o esecutâ.

* Noi ajungemu detotu noui la diversele etâti ale vietiei nostre, si asiè ni lipsescu adese-ori intr' acele esperientia, pe langa totu numerulu aniloru.

* Cea mai periculora si ridicula insusintia a persoaneloru inbetranite cari au fostu amabile este aceea, că uita că nu sunt mai multu.

* Noi ne-amu rusinâ de multe ori pentru cele mai frumoase fapte, decumva lumea ar vedea tote motivele ce le producu.

* Ori-ce rusine sê fimu atrasu asupra-ne este mai totu deun'a in puterea nostra d'a ni restatori renumele.

* Omulu nu este indelungatu tempu placutu decumva are numai unu sortu de talente.

Doina.

VI.

Voi fetitje tenerele
Ce romane ve chiepati
Nu numai cu floricele
Asi dori sê v'ocupati;
Asi dori de a nostra limba
Inca sê nu ve uitati,
Ci siedindu sub fiori la umbra
Limb'a dulce s'o 'nvetiati!

D'in multe privintie dice scriptur'a : câ e mara judecat'a mortii, si decum-va aceea e dorerosa in vre-o privintia, atunci intru adevuru adancu pe-trunde inimele, candu prin silnic'a ei sentintia nu numai o familia, ci o natiune intréga impartita in mai multe patrie se sbiculedia, — acestu pocalu amaru ni-lu impartasi mortea in 28 a lunei curg. mutandu la eternitate unu sore, de a carui lumina s'au incalditu si luminatu natiunea romana, pre

SIMEONE BARNUTIU

a carui nume singuru, e destulu encomiu pentru d'insulu ; acestu regeneratoriul alu spiritului liber-tatii natiunali, mentorulu tenerimei, si compasu indreptatoriul alu natiunei noastre, au incetatu a fi. Sê imbrace doliu musele parnasului romanu, si natiunea romana intréga, a carei-a fii fiindu si noi, credu câ de asemenea doliu suntem cuprinsi, — osemintele lui cele reci, in 2. Juniu diu'a S. Constantinu si Elena, la 10 ore antemedinali in Bocsia Romana ca in loculul nâscerii sale, se voru depune la repausu ; — Ca acelea oseminte sbuciumate si infrante cu scopu de a fericita natiunea, sê pasedie in Dom-nulu ; — in semnul dâra respectuosei apretieri a meritelor, si spiritului sublimu ce-au avutu, si a contestârii devotiunei cu care ne-au deoblegatu, sê ne coadunâmu la Bocsia romana, cas'a parociala, si de acolo sê petrecemu remasitiile lui pamentene la loculul repausârii eterne!

Aceste sunt sublimile cuvinte d'in cerculariulu vicariului foraneu in Silvania Pr. O D. Demetriu Coroianu, indreptatu câtra preutii provinciei sale.

(d. „Concordia.“)

Doru de véra.

Abiè-acceptu sê fie véra
Sê-ti tramitu pe ventu de séra,
Salutare, sarutare :
„Câ te amu cu infocare!“

Abiè-acceptu sê fie véra
Sê-ti tramitu d'in gradîniora,
Pe zefiru mirosu de flore :
„Câ te amu cu infocare!“

Abiè-acceptu sê fie véra
Cantatoriele vinu éra,
Si eu le-oiu rogà pe ele
Cante ti cantecele mele.

Abiè acceptu sê fie véra
Candu albin'a 'n vie éra,
Eu o rogu, si ea s'o duce
De pe buditiile tale
Tê-mi aduca miere dulcè.

Abiè acceptu véra sê fie
Ca sê-ti potu tramite tie,
Scire despre a mea sorte
Câ te iubescu forte... forte!...

P. Drag'a.

Telegrafulu redaptiunii.

(+) Dlui J. B. à Bâgy in Urbea mare. Multiamita. Se voru publicà.

(+) N. J. M. in Resinari. Se va pune ad acta ; pen-truca nici este fabula, nici alegoria fiindu câ-i lipsescu recerintiele, atâtu pentru un'a câtu si pentru cea-l-alta.

(+) Dlui N. N. in Urbea mare. Poesfor'a dtale cu titlulu : „Persecutatulu prin sorte“ d'in binevointia re-daptunii diuariului „Concordia“ ni-a venitu a mana, si fiindu convinsi câ nu vei avè nemica inontra, am pusu-o in foia nostra. Te rogâmu sê aibi bunetate a ne cercetâ si pre noi d'a dreptulu cu astu-felu de produse literie.

(+) Unu membru a soc. de Lep. in Satumare. Poesfor'a : „Unu Salvu,“ pe pamentulu Romaniei se va pune ad acta, pen-truca nu este prelucrata ca sê pota fi publicata.

(+) Dlui...u in Vien'a. Primesce-ni multiamit'a adan-ca. Se voru publicà.

(+) Dlui J. C. D. in Blasiu. Vi multiamimu se voru publicà atâtu novèla câtu si unele d'in poesiele tramise.

(+) Dlui S. M. in Bucuresci. Ce atînge o parte a epistolei dtale, câ adeca sê tienemu binescriintia fiesce carui cores-pondinte, si sê nu facemu monopoliu d'in ea, pen-truca acelu-a inpe-deca propasirea, la acést'a-ti respundemu câ astu-felu de proieptu ar fi forte ultraistu si neesecutabilu, pentru ca atunci ar apareâ in tota foi'a atare galimatiasu, încâtu on. cetitori aru veni in confusi-une, ne sciindu câ atare cuventu cum sê-lu pronunceze. Si dici câ d'in mai multe binescriintie competintii voru formâ un'a carea va corespunderu mai bine, e bine, inse cine scie candu va fi aceea, si pana atunci voiescu a citi nu numai acei-a cari sunt competinti a decide asupr'a binescriintiei, ci mai multi altii, cari voiescu sê-si cascige atare petrecere prin citire, pentru cari astu-felu de procedu-ra ar fi peste mesura grea. — Ce atînge a dou'a parte a epistolei dtale, ti-spunemu câ déca vei avè bunetate a ne cercetâ cu produse literarie, foi'a ti se va spedui gratisu Multiamita pentru cele tra-mise. In vintoriu se voru publicà.

Proprietariu, redaptoru respundietoriu si edatoriu : IOANICHIU MICULESCU.

➡ Mai avemu putine esemplare d'in anulu trecut. ➡

≡ La numerulu acestu-a este alaturata foi'a de prenumeratiune. ≡